

Detta bör åtminstone vid val af drätselkammare, beredningsutskott eller andra städernas styrelser och utskott, som tillsättas af stadsfullmäktige, rättas genom införande af proportionellt valsätt, så att de olika partierna blifva hvart efter sin styrka däri representerade.

På grund af hvad jag sålunda anfört, tillåter jag mig vördsamt hemställa,

att Riksdagen måtte för sin del besluta sådant tillägg till vederbörande lagrum i kungl. förordningen om kommunalstyrelse i stad, att val af ledamöter i drätselkammare och andra af stadsfullmäktige tillsatta styrelser eller utskott må ske i samma ordning som är stadgad för val af utskott inom Riksdagen.

Stockholm den 25 januari 1911.

Oskar Lagerblad.

Gottfr. Thavenius.

Nr 127.

Af herr **Bosson**, om upphäfvande af 43 § i förordningen om kommunalstyrelse på landet.

Oaktadt ett forceradt arbete på sista tiden gjort sig gällande inom lagstiftningen, finnas nog ännu åtskilliga gamla lagparagrafer kvar, som man med skäl måste säga äro föråldrade och därför med det allra första borde försvinna. De ha nog då de skrefvos kanske varit både tidsenliga och berättigade. Men under tidernas lopp ha nya synpunkter kommit fram och andra faktorer kommit med, som, då dessa lagar skrefvos, icke voro kända.

Lagarna ha också på de flesta områden ändrats och moderniserats, hvilket äfven i sin mån gör, att äldre icke reviderade lagparagrafer ofta äro mindre tillfredsställande.

Såsom sådana anser jag för min del § 43 i kungl. förordningen af den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse på landet och § 10 mom. 3 i kungl. förordningen den 9 juni 1871 angående fattigvården. Den först omnämnda § 43 lyder: »Kyrkoherde, eller den hans ställe företräder, är berättigad att i kommunalnämndens förhandlingar och beslut deltaga» och den sistnämnda § 10 mom. 3 lyder: »Kyrkoherden, eller den hans ställe företräder, är berättigad att i de inom pastoratet för fattigvårdens handhafvande utsedda styrelsens förhandlingar och beslut deltaga.»

Som synes tillerkänna dessa paragrafer »kyrkoherde eller den hans ställe företräder» rätt att deltaga i de kommunala myndigheternas öfverläggningar och beslut, en rätt som under gamla förhållanden kanske var både befogad och önskvärd. Dessa styrelsens förmåga, insikter och intressen voro då mindre, nu däremot torde de i allmänhet nog vara fullt tillräckliga. Dessutom är ju nu allmän och, det synes mig, riktig mening, att den som skall ha rätt att deltaga i dessa styrelsens öfverläggningar och beslut skall därtill vara vald. Hans plats där uppbäres då icke blott af det gifna förtroendet utan äfven af den uppdraget åtföljande ansvarskänslan, och detta må väl under alla omständigheter få anses som det enda riktiga. Är personen lämplig och har han allmänhetens förtroende, får han säkert uppdrag, under andra förhållanden bör han nog inga uppdrag ha och lär icke heller med dessa kunna göra någon nytta. Hans därvaro måste kännas som ett obehörigt påhäng, som försvårar i stället för att underlätta arbetet. Erfarenheten har äfven visat, att i regel är det intriganta, härsklystna personer som på grund af dessa lagar taga säte och stämma, och huru mycket trassel och huru många kommunala stridigheter hafva icke däraf vållats? Visserligen äro lyckligtvis de flesta präster numera så hänsynfulla, att de icke tränga sig in i styrelserna, och i den församling jag tillhör har alltid ett godt förhållande rådt emellan präst och församlingsbor, men långt ifrån alla äro så lyckliga. Såsom ett exempel härpå skall jag be att få intaga följande till mig från en kommunalordförande ställda skrifvelse:

»Vår kyrkoherde är kyrkoherde i A. och B. församlingar, den förra äfven omfattande X. köping, som utgöra ett pastorat. Han är bosatt i B. församling och betalar således skatt endast i den kommunen. Men som X. köping är i kommunalt och fattigvårdshänseende skild från A. socken, så blir

det tre kommuner, i hvars nämnders och fattigvårdsstyrelserns arbeten och beslut han gör anspråk på att deltaga. Hvad X. köping och A. sockens kommunalnämnder beträffar, så tyckes det vara ganska oegentligt, att han skall vara berättigad deltaga i beslut om utgifter därstädes, då han uti dessa kommuner ej är skattskyldig. Komministern i pastoratet är boende och skattskrifven i A. socken. Han är *invalid* i kommunalnämnden därstädes och är dess v. ordförande; således finnes en prästman redan förut i den nämnden, hvadan kyrkoherdens anspråk på ledamotskap där kunna anses öfverflödiga. Alla kommunalnämndsordförander jag talat med äro ense med mig därutinnan, att om en kyrkoherde är så lifligt intresserad i en kommuns angelägenheter, som mången låter påskina sig vara, så inväljas de nog som ledamöter och äro då också ansvariga med de öfriga ledamöterna för kommunens medel. Afsikten med deras själfskrifvenhet i fattigvårdsstyrelserna torde väl vara att se till att kommunerna icke äro för knussliga mot de fattiga, men, tyvärr, har det på många håll visat sig, att just där en präst är kommunalnämndsordförande, det vill säga vald till denna befattning, just han varit den inom styrelsen, som mest ifrat för så knappa understöd lag möjligen tillåter. Från länsstyrelserna skulle nog också intyg kunna erhållas, att de kommuner, där präster äro ordförande, visst icke stå något öfver andra kommuner, då det gäller att ömma för de fattiga. Vår kyrkoherde, förut komminister här, var före mig ordförande i kommunalnämnden i A. men visade sig visst inte då såsom den där arbetade för ett lyckligare förhållande åt fattighjonen. Hans stora håg nu att deltaga uti nämndernas arbeten anse vi hafva berott af helt andra bevekelsegrunder än de som legat till grund för att dessa paragrafer i lagen tillkommit. Många präster finnas nog, som verkligen äro hängifna fattigvårdssaken, men sådana inväljas naturligtvis och omväljas i fattigvårdsstyrelserna och kommunalnämnderna, och detta enhälligt i vanligaste fall.

Skulle något kunnat göras för att få anmärkta missförhållanden ändrade genom motion i Riksdagen, så gjordes nog härmed allmänheten en stor tjänst.»

Så långt skrifvelsen. Detta anförda exempel torde långt ifrån vara enastående och därför nog så tydligt visa, att en lagändring i detta fall är af behovet påkallad.

På grund af hvad jag sålunda anført, tillåter jag mig härmed vördsam samt hemställa,

att Riksdagen ville besluta att § 43 i kungl. förordningen af den 21 mars 1862 om kommunalstyrelse på landet måtte ur lagen utgå.

Stockholm den 25 januari 1911.

Per N:son Bosson.

I motionen instämma:

Nils Larsson,

Klagstorp.

Janne Tynell.

Jöns Pålsson.

Johan Jönsson.

Aug. Larsson.

N. Åkesson.

Aug. Ifvarsson.
